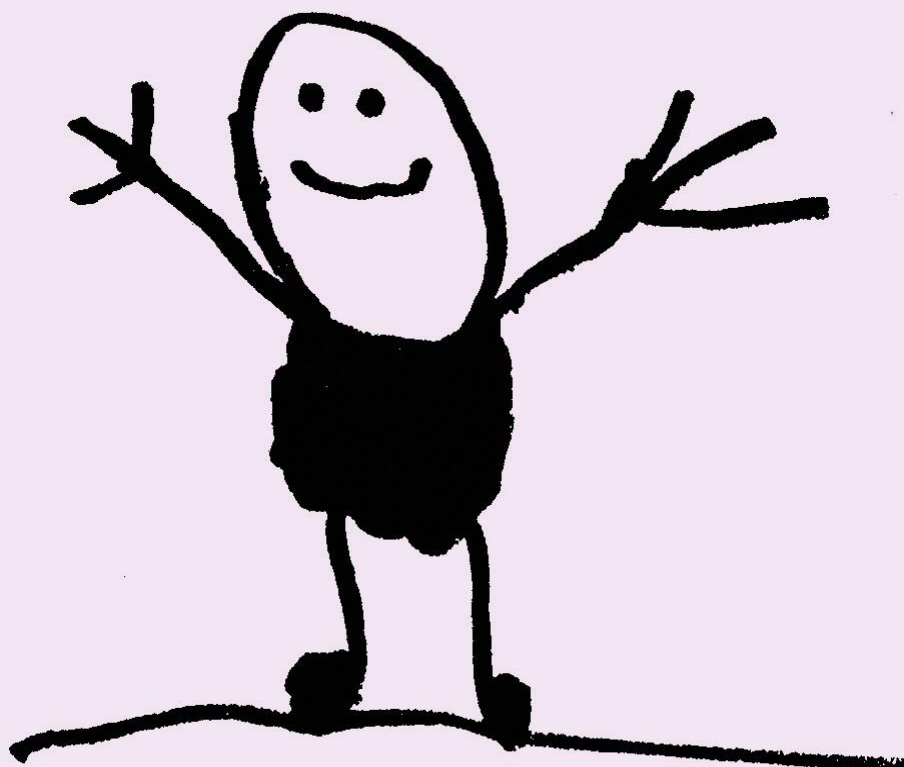

Diakonhjemmet barnehage Borgenveien
Avdeling Askeladden

Årsplan 2024–2025

Lekestøtte

1. Om barnehagen 2024-2025

Diakonhjemmet barnehager

Borgenveien barnehage tilhører Det norske Diakonhjem og er organisert under Diakonhjemmet Omsorg, sammen med Steinerud barnehage.

Barnehagene har felles ledelse og drar nytte av et tett samarbeid. Det gir oss et større faglig fellesskap og muligheter til å kunne bruke ressursene på tvers av barnehagene. Personalet samarbeider tett om de samme prosjektene og kan besøke hverandre for å lære mer om hverandres praksis. Det arrangeres også felles barnehagelærermøter hvor det diskuteres pedagogiske spørsmål og noen felles personalmøter og planleggingsdager.

Hver avdeling har en vennskapsavdeling med samme aldersgruppe i den andre barnehagen. Disse avdelingene samarbeider mer, og barnegruppene kan besøke hverandre.

Universitetsbarnehage

I oktober 2024 ble Diakonhjemmet barnehager valgt ut til å bli Universitetsbarnehager for OsloMet. Dette ser vi på som en anerkjennelse av barnehagene våre og en viktig mulighet for å videreutvikle oss faglig. Vi ser fram til et spennende samarbeid!

Dette er et partnerskap mellom barnehagene og Institutt for barnehagelærerutdanning. Det overordnede målet er å forbedre utdanningskvaliteten for studentene og styrke kompetanseutvikling i barnehagene gjennom et likeverdig samarbeid.

Begge barnehagene på Diakonhjemmet har vært praksisbarnehager for OsloMet siden slutten av 80-tallet og tar imot barnehagelærerstuderenter i praksis i ulike perioder gjennom hele barnehageåret. Tett samarbeid med barnehagelærerutdanning hjelper oss til å holde oss faglig oppdatert og til å reflektere over egen praksis.

Systematisk kvalitetsarbeid

Barnehagene våre fortsetter med å bruke analyse- og observasjonsverktøyet EBBA. Det er utviklet av barnehageforskere og brukes for å vurdere kvaliteten på barnehagens vilkår for omsorg, lek, læring og danning. Resultatene av observasjonene er grunnlaget for videre arbeid med kvalitetsutvikling. Barnehagelærerne skal observere hverandres avdelinger, på tvers av barnehagene. Det er personalets arbeidsmetoder og bruk av rom og materiale som observeres, ikke barna.

Utviklingsarbeid med tema Lekestøtte

Borgenveien og Steinerud barnehager fortsetter samarbeidet med Høgskolen i Innlandet i et nytt utviklingsarbeid. Dette barnehageåret er temaet Lekestøtte.

Leken er barnas viktigste aktivitet og skal ha en sentral plass i barnehagen. Personalets rolle er å støtte barnas lek, slik at de kan leke selvstendig, kreativt og lenge. Hva innebærer det for oss? Vi ser nærmere på hvordan vi kan skape lekelyst hos barna, hvordan vi kan støtte barna til å utvikle lekekompetanse og hva det innebærer å være «lekekloke» voksne. Vi samarbeider med en høgskolelektor fra Høgskolen i Innlandet, som bidrar inn i det faglige arbeidet med satsningsområdet.

Les mer om årets satsning på lekestøtte i punkt 2 i årsplanen.

Foreldreveiledningsgruppe og refleksjonskvelder i regi av barnehagen

I Diakonhjemmet barnehager ser vi det som viktig å bidra til å styrke familien gjennom ulike former for foreldrestøtte. Vi har valgt å bruke ICDP som grunnlag for vårt arbeid. ICDP er et enkelt,

helsefremmende og forebyggende program som har som mål å styrke omsorgen og oppveksten for barn og unge. ICDP er bygget på forskning innen utviklingspsykologi, tilknytningsteori og klinisk erfaring, som understreker betydningen av samspillet mellom barn og de nærmeste omsorgspersonene gjennom oppvekstårene. ICDP har som sin grunntanke at den beste måten å hjelpe et barn på, er å hjelpe barnets omsorgspersoner. Den mest virkningsfulle strategien er å støtte og bevisstgjøre barnets stabile omsorgsnettverk.

Vi starter opp en ny veiledningsgruppe for foresatte høsten-24. Barnehagen har fått prosjektmidler til å gjennomføre gruppene rett etter stengetid, med tilbud om barnepass for barna og middag for barn og foreldre. Veiledningsgruppen vil følge metodikken fra foreldreveiledningsprogrammet ICDP og ledes av sertifiserte veiledere. Det er ikke et kurs der man får en manual på hva som er riktig eller galt, men en bevisstgjøringsprosess og hjelp til å bli sensitiv for hvordan foreldre kan justere seg til barnet sitt og gi den støtten han/hun har bruk for i sin utvikling.

Begge barnehagene vil også tilby to enkeltstående refleksjonskvelder hver i løpet av høsten-24. Her vil foreldrene få mulighet til å reflektere over ulike foreldrefordringer sammen med andre i samme situasjon.

Barnehagens rolle som støtte for foreldrene

Personalet skal møte foreldrene på en slik måte at vi fremmer deres oppfatning av seg selv som kompetente og mestrende omsorgsgivere. Det gjelder både i de daglige møtene ved levering og henting, i foreldresamtalene og foreldremøtene. Det er viktig at personalet reflekterer over hvordan vi kan gjøre dette i praksis.

Vi skal også bidra til å fremme en positiv oppfatning av og holdning til barna, både i samarbeid med foreldre, i personalet og mellom barn. Vi vet at det vi tenker om barnet gjør noe med hvordan vi møter det. Omsorgen vi gir er preget av hvilken oppfatning vi har av barnet.

Lærlinger i barnehagene

Begge barnehagene på Diakonhjemmet tar imot lærlinger fra barne- og ungdomsarbeiderfaget. Lærlingene betjener en 50% stilling, men er til stede i barnehagen 100%. Halvparten av tiden er de i tillegg til den ordinære bemanningen. Både Borgenveien og Steinerud har en lærling hver dette barnehageåret.

Arbeidsinkludering og Helt Med

Vi samarbeider med ulike arbeidsmarkedstiltak og tar imot kandidater som skal prøve seg ut i arbeidslivet i en periode. Alle disse kommer i tillegg til den ordinære bemanningen og blir en ekstra ressurs.

Vi samarbeider blant annet med organisasjonen Helt Med, som jobber for at mennesker med utviklingshemming, autisme og lærevansker skal få jobb i det ordinære arbeidsliv i en tilrettelagt stilling. Borgenveien har allerede i flere år hatt en ansatt gjennom denne ordningen, Steinerud barnehage er i prosess for å få en kandidat på plass.

Miljøfyrtårn

Begge barnehagene er sertifiserte miljøfyrtårn og jobber systematisk med miljøledelse. Denne høsten er Borgenveien barnehage i en prosess for å bli re-sertifisert.

Mvh

Lisbet Røsok Maluku, Styrer for Diakonhjemmet barnehager

2. Årets satsningsområde: Lekestøtte

Barnehagene velger hvert år et satsningsområde for faglig fordypning. De to siste årene har satsningsområdet vært et utviklingsarbeid om hvordan vi kan jobbe for å skape et inkluderende barnemiljø. Det er et svært viktig tema og vil være med oss videre, selv om dette prosjektet nå er avsluttet.

I det kommende barnehageåret har vi valgt å sette spesielt søkelys på leken og hvordan vi kan støtte den og gi den enda bedre rammer.

Rammeplan for barnehager skriver at leken skal ha en sentral plass i barnehagen og at lekens egenverdi skal anerkjennes. Barnehagen skal bidra til at alle barn kan oppleve glede, humor, spenning og engasjement gjennom lek – alene og sammen med andre.

Barn leker ikke for å lære, men lærer mye gjennom leken. Den sosiale kompetansen utvikles, språket stimuleres og styrkes, barna får trening i å planlegge og forhandle, de får mestringsopplevelser og mye mer. Men først og fremst er leken viktig fordi den skaper trivsel og livslust.

Selv om leken er barnas domene, har personalet en viktig rolle med å hjelpe barna med å få leken til å blomstre. Vi skal skape gode rammer for leken og gi alle barn den støtten de trenger for å kunne delta.

Margareta Öhman, en svensk psykolog og forfatter skriver: «Vårt ansvar er å tenne lekelysten, sette farge på verden og åpne dører til mulige lekeverdener sammen med barn»

Vi har satt oss to mål for arbeidet vårt med leken:

- Hvert enkelt barn får den støtten det trenger for å delta i fantasifull, selvstendig og langvarig lek.
- Vi skal skape magi i barnehagehverdagen, som gir næring til barnas fantasi og skaper lekelyst.

Personalet skal verne om leken. Vi må organisere hverdagen slik at det ligger godt til rette for at barna kan leke lenge, uten avbrudd og forstyrrelser, og skape et fysisk lekemiljø som inspirerer til kreativ lek. For at leken skal utvikle seg, har barna behov for varierte impulser som de kan bygge leken sin på.

Personalet skal utfordre leken og bidra til at den utvikle seg videre. Forskning viser at når en voksen leker med et barn, har lekens tema en tendens til å bevares lenger og bli dypere og mer sammensatt. Den voksne blir lekens anker.

Barna trenger støtte for å utvikle lekekompetansen sin og da må personalet gå inn i leken sammen med dem. Selv om målet er at barna skal kunne leke selvstendig, vet vi at de på veien dit har behov for mye støtte fra voksne. For å kunne utvikle lekespråket sitt og øve på de sosiale ferdighetene de har bruk for i leken, trengs det deltakende og kloke voksne.

Birgitta Knutsdotter Olofsson har forsket på lek. Hun skriver at barna må få møte lekbare voksne for å lære seg å leke eller oppdage leken. Lekbare voksne er personer som engasjerer seg aktivt i barnas lek, som støtte eller som med-lekere. De er åpne, nysgjerrige og villige til å delta i leken på barnas premisser.

3. Barnas psykososiale miljø

Rammeplanen peker på viktigheten av sosial kompetanse for å fungere godt sammen med andre. Den sier også at barn skal støttes til å ta andres perspektiv og reflektere over egne og andre barns følelser, opplevelser og meninger. Barna skal støttes i å sette egne, og respektere andres grenser, i tillegg til å forebygge og stoppe diskriminering, mobbing og uheldige samspillsmønstre.

Forebyggende arbeid mot utestenging, mistriksel og mobbing har etter 2021 vært enda mer i søkelyset, etter at nytt regelverk for et godt barnehagemiljø tredde i kraft.

På Askeladden vil vi derfor ha et spesielt søkelys på hjelpe barna med samspillet i leken og i hverdagen. Vi skal også legge opp til å reflektere sammen med barna rundt ulike væremåter og hvordan disse påvirker oss.

Mål for dette barnehageåret:

Alle barn involveres og inkluderes i fellesskapet på avdelingen.

Alle barn skal få gode samspillsegenskaper, som gir mulighet til selv å delta i aktiviteter og lek på en god måte, men som også er inkluderende ovenfor andre barn.

Barna skal lære å gjenkjenne plaging, erting og mobbing og bidra aktivt til å stoppe dette.

Tiltak for dette barnehageåret:

Bruke bøker, dramatisering, illustrasjoner på veggene m.m. som utgangspunkt for refleksjon knyttet hvordan vi kan være sammen og behandle hverandre på en god måte.

Utforme trivselsregler for avdelingen sammen med barna.

Dele barna inn i mindre grupper for å fremme samspillet mellom barn og legge til rett for at ulike barn kan ha det gøy sammen både i lek, regellek og ulike aktiviteter.

I leken skal personalet delta med engasjement og nye ideer basert på barnas innspill og interesser.

Personalet skal også være samlende og via egen deltakelse i lek sørge for at alle barna får mulighet til å være med.

4. Lek

Rammeplanen er opptatt av at lekens egenverdi skal anerkjennes, men også at leken skal være en arena for læring, samt sosial og språklig samhandling. Den nevner videre at alle barn skal få oppleve glede og engasjement gjennom lek, alene og sammen med andre. For å greie dette sier Rammeplanen at personalet skal tenke på hvordan de organiserer rom inne og ute, og hvilke materialer de tilbyr. Barna skal få oppleve et inkluderende lekemiljø der de får den støtten de trenger for å oppleve glede av å delta i lek. Rammeplanen sier personalet skal delta og berike leken på barnas premisser.

Mål for dette barnehageåret:

- Personalet skal involvere seg i barnas lek, skape god lek gjennom deltagelse og tilrettelegge for lek både ute og inne.
- Personalet skal kontinuerlig observere og evaluere barnas muligheter til god lek.
- Barna skal bli inkludert i lek, og få oppleve gode leksituasjoner. Barna skal lære seg fremgangsmåter for å inkludere andre barn i sin lek.
- Gi barna et variert utvalg leker både ute og inne. Tilrettelegge for at lekemateriell gir mulighet for allsidig lek.
- Arbeide mot en mer allsidig utelek.

Tiltak for dette barnehageåret:

- Personalet skal vurdere rammene rundt før de slipper barna inn i leken. Vurdere hvilke behov for tilrettelegging barna trenger i leken med tanke på lekemateriell, sammensetning av barn, skjerming av lek og behov for voksendeltakelse.
- Dele barnegruppen inn i lekegrupper. Det skal skje fast minst to ganger i uken, men også ellers ved mulighet og behov. Lekegruppen skal alltid følges opp av en i personalet. Personen som følger opp gruppen skal alltid være deltakende i leken med barna.
- Personalet skal aldri la barn leke alene over lengre tid, men observere, delta eller på annen måte analysere situasjonen bl.a. for å finne ut om alle barna opplever god lek.
- Ha et større og mer variert utvalg leker til bruk ute- og innendørs. Se muligheter i utstyr og leker vi har fra før, bruke naturmaterialer og gjenbruksmaterialer, samt vurdere om noe må kjøpes inn.

5. Læring

I Rammeplan for barnehagen står det at barna skal «få undersøke, oppdage og forstå sammenhenger, utvide perspektiver og få ny innsikt». Rammeplanen peker også på at personalet skal være oppmerksomme på barnas interesser, initiativ, kreativitet m.m. Personalet skal videre støtte barnas refleksjoner og sørge for en progresjon i barnehagens innhold. Personalet må i den sammenheng også være bevisst på hvordan vi møter barnas interesser. Vi skal undre og reflektere sammen med barna, men uten fasit eller et «rett svar».

Mål for dette barnehageåret:

- Tilby et stimulerende og utfordrende læringsmiljø. Ta hensyn til ulike barns behov, bl.a. knyttet til alder, interesser, utvikling, språk og kjønn.
- Personalet skal være i læringsprosessen sammen med barna. Bruke barnas undring i stedet for å komme frem til et gitt resultat og «riktige» svar.
- Bruke barnas interesser til å fordype oss i temaer.
- Forsiktig legge til rett for at også den frie leken kan utvide barnas erfaringer innenfor ulike temaer.

Tiltak for dette barnehageåret:

- Bruke en aktivitetsgruppe i uka som utforsker et fagområde. Ved stor interesse for enkelte temaer, kan vi utforske samme tema/fagområdet over lenger tid.
- Tilføre og gi barna nye erfaringer med ulike temaer (knyttet til ulike fagområder). Samtidig alltid tilpasse formen på aktivitetene etter barnas interesser og utvikling.
- Ha tilgjengelig lekemateriale som kan gi erfaringer knyttet til fagområder. Eksempler kan være en lekekasse med leker som har ulik vekt og form, eller en boks med magneter og metallgjenstander, som gir barna erfaringer med magnetisme. Barna skal i størst mulig grad få bruke utstyret fritt i egenvalgt lek. Det inkluderer bl.a. å få lov til å blande ulike typer lekeutstyr.
- Bruke avdelingsmøter til å reflektere over vår væremåte i læringssituasjoner sammen med barn, i tillegg til å samkjøre og finne frem til læringssituasjoner vi skal tilby barna.

6. Omsorg

Fra rammeplanen: *«I barnehagen skal alle barna oppleve å bli sett, forstått, respektert og få den hjelp og støtte de har behov for. Barnehagen skal aktivt legge til rette for omsorgsfulle relasjoner mellom barna og personalet og mellom barna, som grunnlag for trivsel, glede og mestring.»*

Omsorg betyr kort at barnet skal bli møtt, sett og ivaretatt på en måte som gir barna trygghet til å møte barnehagehverdagen på en positiv og trygg måte. Det vil si at vi må jobbe med gode relasjoner mellom voksne og barn, og at personalet må utforske hva som gjør barna på avdelingen trygge på hverandre og personalet.

Mål for dette barnehageåret:

- Vi møter barna og deres individuelle behov uavhengig av alder, kjønn og interesser.
- Alle barna får trening i å yte omsorg overfor hverandre.
- Ta hensyn til ulike barns behov for ro, hvile, aktivitetsnivå og fysisk utfoldelse.
- Personalet skal legge til rette for at den frie leken kan romme mange ulike uttrykk, alt fra mer voldsom fysisk lek til lek som gir mulighet for ro og avslapning.

Tiltak for dette barnehageåret:

- Dele inn avdelingen etter barnas behov og ønsker om ro, hvile og aktivitetsnivå.
- Ha to faste gruppeaktiviteter i uka. Minst en av ukas gruppeinndelinger skal være frilek sammen med en voksen. Avdelingsmøter skal brukes til å finne ut hvordan vi utformer gruppene.
- Ramme inn leken, både i lekegruppene og ellers i hverdagen, slik at barna får mulighet til å oppleve ulike typer lek. Enkeltbarn som ønsker en annen lek enn rammene gir mulighet for, kan enten veiledes inn i et lekemiljø med andre rammer, eller personalet kan tilpasse barnas innspill og ønsker slik at disse passer inn i den eksisterende lekens rammer.
- Personalet skal sammen reflektere over hvordan vi kan hjelpe barna til å vise omsorg ovenfor hverandre. Hvordan påvirker personalets væremåte barnas muligheter til å hjelpe hverandre?

7. Danning

Rammeplan for barnehagen skriver under danning at barna skal støttes i å forholde seg prøvende og nysgjerrig til omverdenen og barnehagen skal fremme samhold og solidaritet samtidig som individuelle uttrykk blir verdsatt og fulgt opp. Rammeplanen skriver også at barna skal støttes til å uttrykke egne synspunkter og gjennom samspill, dialog, lek og utforskning skal de bl.a. utvikle kritisk tenkning og etisk vurderingsevne.

Personalet må legge til rette for at barna kan være nysgjerrige og uttrykke seg i barnegruppen. Etske utfordringer i hverdagen kan utforskes gjennom lek, dialog eller andre samspill. Personalet skal være vare for enkeltbarns uttrykk, og gi rom for ulike meninger og forslag. Individuelle sætrekk løftes fram som en berikelse og ingen skal trenge å være perfekt.

Mål for dette barnehageåret:

- Hjelp barn til å inkludere hverandre i lek.
- Barna på 4 år og oppover skal få oppleve å være forbilder, hjelpe og ta hensyn til de yngste barna på avdelingen.
- Barna får forståelse og respekt for egen og andres kropp, personlighet og interesser.

Tiltak for dette barnehageåret:

- Legge til rette for refleksjon rundt etiske problemstillinger knyttet til temaer som vennskap, inkludering, hva som gjør en lek morsom, kan alle gjøre som de vil og hvordan ivareta ulikhet? Bruke illustrasjoner på veggene på avdelingen for spontane samtaler og bruke bøker, spill m.m. til planlagte samtaler.
- Personalet skal bruke åpne spørsmål og være nysgjerrige på barnas egne synspunkter, ønsker og løsninger i ulike situasjoner og aktiviteter.

- Barna på 4 år og oppover skal få mulighet til hjelpe de barna som er yngre i bl.a. påkledningssituasjonen og andre rutiner og overgangssituasjoner, samt oppfordres til å være forbilder og ta hensyn i lek og aktiviteter.

8. Kommunikasjon og språk

Som rammeplanen påpeker skal vi være bevisst at kommunikasjon og språk påvirker alle sider ved barnets utvikling. Ulike barn krever ulike tilpasninger for å kommunisere og bruke språket. Personalet skal legge til rette for at alle barna involveres i samspill og samtaler. Personalet må gi barna tid og mulighet til ytre seg på sin egen måte og etter eget tempo. Tospråklige barn skal oppleve at morsmålet blir tatt hensyn til, og at det er en ressurs for dem selv og resten av barnegruppen.

Mål for dette barnehageåret:

- Skape gode språksituasjoner knyttet til lesing, samtaler og dialoger mellom barn og voksne.
- Alle barn skal få mulighet til å delta, og få tilpasset aktiviteter knyttet til språk og kommunikasjon uavhengig av forutsetninger.
- Barnehagen har et rikt utvalg og bruk av barnelitteratur som representerer et mangfold av kjønnsroller og normer.
- Personaler er bevisst eget språk, slik at vi legger til rette for barns mulighet til å være seg selv og være ulike hverandre.
- Bruke rutiner og hverdagsituasjoner som språkarena.

Tiltak for dette barnehageåret:

- Gi barna ro til å fokusere på aktiviteter knyttet til kommunikasjon og språk. Dette kan bl.a. være å ta i bruk dialogisk lesing, sang og spill hvor barna må bruke språket mye.
- Personalet skal reflektere rundt hvordan vi bruker språk sammen med barn, og bli mer bevisst hvordan man snakker med og om ulike barn med tanke på kjønn, interesser, personlighet og bakgrunn.
- Henge plakater med bilder/tegninger som hjelper barna med å sette ord på, og sortere hva som skal skje. Plakatene skal bl.a. vise hva som skal skje i løpet av dagen (dagsrytmen) samt illustrere ulik lek og leker, i tillegg til konkretisering av rutiner som håndvask og påkledning.
- På avdelingsmøter skal minst 30 minutter hver måned settes av for å belyse og endre praksis på avdeling knyttet til språk og kommunikasjon.

9. Medvirkning

I rammeplanen blir barns medvirkning beskrevet som barns aktive deltagelse, innflytelse og vurdering av barnehagens virksomhet. Alle barn skal oppmuntres og få mulighet til å medvirke, uavhengig av alder og uttrykksform. Dette skal gjennomføres ved at personalet observerer og følger opp barnas ulike uttrykk og behov.

På Askeladden skal vi implementere barns medvirkning i måten vi arbeider på. Dette gjøres bl.a. gjennom å ta utgangspunkt i barnas interesser når vi velger temaer vi jobber med, og hvordan og hva vi tilbyr av lekemateriell. Barnas ønsker og behov skal også tas hensyn til i utformingen av rutiner og regler på avdelingen og i barnehagen. Vi skal også være bevisst på å arbeide med at alle barn på avdelingen får mulighet til å medvirke.

Mål for dette barnehageåret:

- Barna sine ulike former for ønsker og innspill preger hvordan vi legger opp dagen, hva vi gjør og hvordan det gjennomføres. Dette knyttes spesielt opp mot barnas lek.
- Barna ses på som en ressurs i det pedagogiske arbeidet.

- Gi alle barn mulighet til å medvirke ved å ta hensyn til ulike personligheter, væremåter og alder.

Tiltak for dette barnehageåret:

- Bruke planlagte samtaler, og samtaler i hverdagen til å utforske hvordan barna opplever sin barnehagehverdag. Lage plakater eller på andre måter vise frem det vi finner ut i samtaler. Resultatet fra samtaler skal også brukes på personalmøter for å diskutere muligheter for å implementere barnas innspill på best mulig måte.
- Sammen med barna finne ut om det er noe vi har mulighet til å endre i bl.a. rutiner, regler, dagsrytme eller tilbud av leker, og eventuelt begrunne hvorfor det ikke går an å endre.
- Observere om det er enkelte barn som får påvirke mye, og andre som får påvirke lite eller ingenting. Diskutere på personalmøter hvordan vi klarer å ta hensyn til ulike barn sine interesser, verbale og non-verbale uttrykk.

10. Livsmestring og helse

Livsmestring og helse har i rammeplanen mange punkter, bl.a. gode matvaner, fysisk aktivitet og motorisk utvikling til psykiske helse og å motvirke mobbing.

På Askeladden skal vi ha søkelys på at barnehagen skal være et trygt sted for barna å utforske hvem de er og hvordan de ønsker utfolde seg. Vi skal arbeide med fellesskapet i barnegruppen for å forebygge krenkelser og mobbing.

Mål for dette barnehageåret:

- Barna får øvelse i å utfordre seg selv og samtidig ta hensyn til andre.
- Personalet legger til rette for at alle barna bruker kroppen på en allsidig måte.
- Barna blir ikke definert av andre, men får definere seg selv.
- Personalet skal utforme og sørge for at lek, aktiviteter o.l. ikke diskriminerer, ekskluderer og gjør det vanskelig for enkelte barn å delta.

Tiltak for dette barnehageåret:

- Bruke felles aktiviteter som utgangspunkt for å jobbe med å hjelpe, stå sammen, trøst, løfte hverandre opp og føle samhold.
- Reflektere sammen med barna hva som kan stoppe dem eller andre barn fra å delta i ulik lek. Barna skal deretter få hjelpe hverandre til å finne løsninger som de kan prøve ut. Personalet skal hjelpe barna til å prøve ut det vi snakket om når de opplever vanskeligheter i leken.
- Snakke sammen og lære alle (barn/voksne) å spørre hverandre hvis vi lurar på noe knyttet til hverandres liv. Være spørrende i stedet for å definere andre ut fra oss selv.
- Bruke 30 min av avdelingsmøter i måneden til å diskutere og evaluere hvor godt vi ivaretar ulike barns behov i hverdagen, i samling, i aktiviteter m.m.
- Ha lav terskel for å sette inn tiltak og lage aktivitetsplan ved samspill som gjør at barn ikke har det bra i barnehagen.

11. Digital praksis

Som det står i rammeplanen, skal digitale verktøy i barnehagen brukes med omhu. Bruk av digitale virkemidler skal bidra til et allsidig læringsmiljø, men skal ikke dominere som arbeidsmåte.

Vi skal på Askeladden ta i bruk enkelte programmer/spill for å støtte opp under leken og kreativiteten til barna. Vi skal i tillegg ta i bruk internettsøk for å utforske temaer som barna er interessert i. Personalets rolle som veileder, samtalepartner og medskaper er viktig i barnas bruk av digitale verktøy og praksis.

Mål for dette barnehageåret:

- Legge til rette for at barn utforsker, lærer og selv skaper noe gjennom digitale uttrykksformer.
- Alle barn får erfaring med digitale hjelpemidler.
- Barna utvikler en begynnende kritisk holdning til bruk av digitale hjelpemidler.

Tiltak for dette barnehageåret:

- La barn få erfaringer med å bruke enkle digitale verktøy slik som tegneprogrammer og andre kreative apper/programmer/nettsider.
- Barn skal ikke få tilgang til PC/nettbrett uten at voksne følger opp og sitter sammen med barna.
- Personalet utviser kritisk holdning og godt nettvett ved bruk av digitale verktøy.
- Personalet skal være varsomme med hvilke digitale uttrykk de viser barna, og kunne begrunne bruk av bilder/fotografier, spill, internettsøk og musikk/video (youtube).

12. Bærekraftig utvikling

Rammeplan for barnehagen sier at barn i barnehagen skal få mulighet til å tenke kritiske, handle etisk og vise solidaritet. Barna skal få naturopplevelser og oppleve naturens mangfold. Videre skal barna få erfaringer med å gi omsorg og ta vare på omgivelsene rundt seg. Vi skal fortsette og utvikle arbeidet med å dyrke egne grønnsaker/spiselige vekster.

Barnehagen er nå sertifisert som miljøfyrtårn. Det betyr et mer målrettet arbeid med å begrense bruk av materialer, i tillegg til at vi kildesorter m.m. Barna skal få erfaring med hvorfor og hvordan vi kan bruke mindre og kaste mindre, men uten å legge skylden over på barna, eller begrense barnas uttrykk unødig.

Mål for dette barnehageåret:

- Ha søkelys på gjenbruk, bruk av materialer og avfallshåndtering.
- Ha det gøy i og bruke naturen, men ikke på bekostning av naturen.
- Personalet skal reflektere over og se på de sosiale aspektene knyttet til bærekraftig utvikling.

Tiltak for dette barnehageåret:

- Personalet skal være bevisst på egen bruk av utstyr og materialer, og ta med barna inn i beslutningsprosessen. Snakke, fundere og være kreative sammen med barna rundt hvordan vi kan bruke utstyr og materialer på nye måter.
- Benytte oss av gjenbruks- og naturmaterialer for å lage felles leker, og skape arenaer hvor vi alle kan være kreative og nyskapende.
- Legge til rette for fine naturopplevelser og reflektere over hvordan vi bruker og påvirker naturen.
- Kildesortere sammen med barna. Bruke samtaler, bøker, aktiviteter, turer m.m. til å snakke og reflektere sammen med barna om hva og hvorfor vi kildesorterer.
- Gi erfaringer med å dyrke frem egne planter, vekster, grønnsaker o.l.

13. Planlegging, vurdering og dokumentasjon

Diakonhjemmet barnehager er opptatt av å ta vare på de gode verdiene som skal gjenspeiles i vår praksis, samtidig som vi vil være med på endringsarbeid som tar utgangspunkt i våre forbedringsområder. Dette innebærer et ærlig og kritisk blikk på det vi allerede gjør bra og det som vi kan bli enda bedre på. For å systematisere arbeidet med kvalitetsheving tar vi i bruk et nytt kartleggingsverktøy som heter EBBA.

EBBA (En bedre barnehagehverdag for alle) er et digitalt analyse- og observasjonsverktøy for kvalitetsutvikling i norske barnehager laget av barnehageforskere. Gjennom dette verktøyet ser vi på kvaliteten på barnas vilkår for omsorg, lek, læring og danning. Det gjennomføres observasjon på avdelingene, en dag hver. Observatøren har fokus på den voksnes tilnærming og relasjoner til barna. Det er personalet, rutinene og bruken av lokalene som blir observert, ikke barna. Etter at observasjonen er gjennomført, analyseres dataene umiddelbart av EBBA, som produserer en rapport over hva avdelingen er god på, og hva som kan jobbes videre med for å heve kvaliteten. Observasjonene skal gjennomføres på våren.

Mål for dette barnehageåret:

- Bruke ulike former for planlegging og dokumentasjon av arbeidet vårt.
- Sette spesielt søkelys på hvordan vi planlegger, vurderer og dokumenterer leken på avdelingen.
- Evaluere egen praksis gjennom året, og kontinuerlig gjøre endringer ut fra dette.
- Personalet har et kritisk blikk på egen praksis og holdninger.

Tiltak for dette barnehageåret:

- Bruke kalenderen i Mykid for å informere og kort begrunne/beskrive ukas aktiviteter og gjøremål.
- Bruke månedsplan for å beskrive hva vi gjør og hvorfor. Planen utarbeides i starten av måneden og evaluere på personalmøtet i slutten av måneden.
- Bruke «dagen i dag» i tillegg til barnehagens fysiske rom til å vise hva vi holder på med og hvorfor. Sistnevnte skal også brukes sammen med barna for å finne ut hva de synes om det som er gjennomført og hva de har lyst til å gjøre videre.
- Bruke hvert avdelingsmøte til å evaluere leken på avdelingen. Gå gjennom hvordan vi tilrettelegger for lek (inndeling av gruppa, tilbud av leker/utstyr, bruk av rom), hvordan personalet har engasjert seg i lek m/barn, hva vi kan og skal gjøre videre i tilknytning til lek.